

Narodno-gospodarske stvari.

Poštna hranilnice.

Počenši od 6. dne novembra t. l. vpelje se pri avstrijskih poštah hranilnicah nov postopek, ki vložnikom obeta kaj velike koristi ter izpolni željo, katero so obrtniki in trgovci dokaj let sem že tudi brez uspeha do zdaj izrekli.

To je namreč že na mnogotero stran pretresani promet z nakaznicami v podobi čekov (angl. Checks), katerega je poštno-hranilnični urad poprijel ter ga v nekaj dnevih, namreč 6. dne novembra, začne.

Dotični ukaz določuje, da se tistim vložnikom poštah hranilnic, kateri imajo v poštah hranilnici čez 100 gold. hranilne imovine, ako zahtevajo, pošlje nakazna knjižica, imajoča po 50 golic ali blanketov za čeke (Checks).

Te golice je treba izpolniti tako, da se va-nje zapiše nakazani iznos v cifrah in s pismeni (črkami) in pa kraj in dan s podpisom vred.

Zanimljiva novščina na teh golicah je ta, da imajo po štiri vrste brojk ali cifer (jednice, desetice, stotice, tisočice), katerih vsaka obseza cifre 1—9. S tem, da se odrežejo ali odstrižejo tiste cifre posamičnih vrst, katere so više od cifre v vsaki posamični vrsti potrebne v izraz nakazanega iznosa, onemogočena je povsem izopačba nakazanega iznosa na golicah.

Novo občenje z nakaznicami, ki ga c. kr. poštno-hranilnični urad s tem vpeljuje, najde gotovo pri naših obrtnikih in trgovcih živ odziv ali oglas in jako udeležbo, kajti po njem bode vložniku mogoče, brez stroškov in vendar varno, hitro in lagotno novčane iznose iz svoje hranilne imovine na vse strani v izplačilo nakazovati.

Ako ima vložnik, recimo, na Dunaji komu kaj plačati, popiše golicah iz svoje knjižice čekavnice, dá si nakazani iznos pri najbližjem poštah uradu v svoji vložni knjižici odpisati — pri čemer ni potreba, da bi on sam osebno hodil na pošto — in oddá ali pošlje ček (nakaznico) tisti osebi ali firmi, kateri hoče kaj plačati. Le-ta lahko nakazani iznos ali sama pri c. kr. poštah-hranilničnem uradu vzdigne ali pa ček v plačilo kateri tretji osebi dalje oddá. Kdor le-ta ček v 14 dnevih poštah-hranilničnemu uradu predloží, prejme za-nj precej na pokaz nakazani iznos, kajti ček se izplačuje imetniku.

Če pa izdatnik takega čeka želi, da bi se plačilo opravilo pri katerem koli poštah uradu, in ne na Dunaji, to pristavi na zadnjo stran čeka svoj podpis in adresu tiste osebe ali firme, kateri, in pa ime poštahnega urada, pri katerem se ima plačilo opraviti, ter pošlje tako popisani ček poštahnine prosto in pod priporočilom poštah-hranilničnemu uradu, kateri brž ta iznos pri dotičnem poštah uradu nakaže. Ako bi vložnik rad, da bi mu ne bilo treba vsakega s čekom nakazanega iznosa pri najbližjem poštah uradu v svoji vložni knjižici odpisati dajati, lahko si tudi v tem pomaga, in sicer tako-le: Treba mu je samo, da svojo vložno knjižico za hrambenico v hrambo izroči poštah-hranilničnemu uradu, kateri po tem odpis nakazanega iznosa v vložni knjižici vselej sam opravi.

S pomočjo te hrambenice je moči na dano, v hrambo vložno knjižico pri vsakem poštah uradu prihranke dodatno vlagati. Kdor svojo vložno knjižico v hrambo dá, prejme, če tako želi, tudi po več hrambenic ali hrambenih listov tako, da mu bode mogoče na eno in isto knjižico v različnih krajih in po različnih osebah ob enem kak iznos vložiti.

Poštah-hranilnični urad pošlje — kakor se razume samo ob sebi — o vsaki poznejši vložbi novcev znano, res da od tega ali onega grajano, ali v tem slučaju pač prav koristno prejemno potrdilo uradovo pod adresom, ki jo je vložnik povedal, recimo na priliko na dunajsko firmo, ki ima enega ali več potujočih ljudi na deželi, da ji novce poterjavajo.

Vsak teh potujočih služnikov prejme po eno hrambenico, na temelji katere on lahko poterjane novce precej pri najbližjem poštah uradu vloží.

Ta postopek z nakaznicami ali čeki je kaj prost ali enovit, pač vsacemu, tudi zasebniku popolnem razumen in dostopen. Ta postopek sme se šteti za prevelik napredek v plačilnem prometu ter bode gotovo deloval pospešno na novčni pokret ali gib tako države kakor tudi obrtniškega in trgovskega sveta.

Za take male hranljivce, ki nimajo večih iznosov na razpolog ter želé, da bi svoje vloge lahko v krajših rokih nazaj dobivali, ako bi potrebovali, poskrbljeno je z drugim postopkom, katerega poštah-hranilnični urad počenši od 16. novembra t. l. za zdaj pri blizu 1400 biralnicah vpelje.

To je namreč postopek „vračil na kratko ali kratkim potom“.

Po tem postopku bode moči pri vseh v to določenih biralnicah (izplačevalnicah), ki jih je blizu 1400 in katerih število — kakor slišimo — bode 1. decembra t. l. še znamenito povišano, za zdaj do 20 gld. precej vzdigniti, samo če se oddá odpoved in poslednje prejemno potrdilo ali poslednje potrdilo imovine ter predoči vložna knjižica. Vračilo se izplača naravnost temu, katerega podpis je bil vzprijet v vložni knjižici. Prejemna potrdila za ta postopek tekó od 16. dne septembra že med ljudmi ter potrjujejo hranilno imovino s črkami. Po vsakem vračilu, ki ga vložnik prejme po tem kratkem poti, dobí on od poštah-hranilničnega urada s prvo pošto potrdilo o hranilni imovini, kar mu je še ostane (potrdilo imovine, tiskanica št. 57 a). Na podlogi tega potrdila on lahko vnovič kako vračilo kratkim potem dobode.

Le-ta vračilni postopek po kratkem poti bode brez dvojbe še znatno povzdignil poštah hranilnicam število vložnikov, da si je že zdaj sila veliko.

Solske stvari.

Letno zborovanje društev:

„Vdovsko učiteljsko društvo“; „Slovensko učiteljsko društvo“ in „Narodna šola“ v Ljubljani.

(Dalje)

Po skončanem gosp. Govekarjevem poročilu pričel je svojega gosp. blagajnik Ivan Tomšič. Naznanil je, da je imelo društvo do letos 131 udov. Izmed teh so umrli: preč. gosp. Iv. Šolar, bivši c. k. deželni šolski nadzornik v Zadru; gosp. Franje Hlavka, gosp. Blaž Kuhar (ki je bil v najbolj kritični dobi društvu en čas predsednik) in gosp. Josip Kavšek. Dva uda vzela sta od društva slovó. Tedaj šteje ono še 125 udov; med temi je podpornih 23, pravih pa 102. — Nekako neprijetno bilo je slišati, da izmed obilnega števila slovenskih učiteljic jih društvo šteje le 6, zapiši: šest med svoje ude, kar je, kakor je gosp. govornik dobro djal, „gotovo znamenje, da se ženstvo jako malo briga za naše društvo. Teh 6 učiteljic slušbuje na kmetih, tedaj med prostim narodom; iz ljubljanskega mesta